

Värmländska byggnadsminnen: Wermlandsbanken

Kommun: Karlstad

Socken: Karlstad

Funktion: Utställnings- och samlingslokal för Karlstads universitet

Tillgänglighet: Byggnaden är öppen för besökare enligt överenskommelse med Karlstads universitet.

Beskrivning

Efter den stora stadsbranden 1865 uppfördes vid Stora torget och dess närhet en ensemble institutionsbyggnader att tjäna rättsliga, administrativa och representativa ändamål. Med hög och pampig fasad mot Stora torgets södra långsida uppfördes Wermlandsbanken under åren 1906- 1908. Bankpalatset har stora estetiska värden. På en hög sockelvåning i västkustgranit reser sig två våningar i handslaget helsingborgstegel. Ett brant sadeltak täcks av grönglaserat falstegel. Fasadens äkta material och gedigna hantverk gör bankpalatset till ett gott exempel på svensk nationalromantisk arkitektur. Här finns referenser till medeltida svensk byggnadsteknik med också till florentinska renässanspalats. Det senare ger sig kanske mest tillkänna i den rustika bottenvåningen med sina gallerförsedda fönster.

Bakom den smala gatufasaden döljer sig en stor bankanläggning, där gatuhus och gårdshus förenas av en sekvens glastäckta överbyggnader. Bankens valv ligger delvis över marknivå. Banken har en jugendinspirerad interiör med bland annat golv av marmor, vägghänsor i mahogny, väggmålningar och mässingsarmaturer av hög klass. Decennierna kring sekelskiftet 1900 är något av bankbyggandets gyllene epok i Sverige. Genom fasadernas utformning manifesterades bankens soliditet och ointaglighet, och besökaren möttes av en rymlig och praktfullt inredd bankhall. Arkitekturen användes på så sätt till att påverka kunderna vid valet av bank. Wermlandsbanken ritades av arkitekt Ernst Stenhammar (1859-1927) i denna tradition. Stenhammar hade som arkitekt

specialiserat sig på sjukhus, kontors- och bankhus. Flera av hans banker har liksom Wermlandsbanken fasader av mörkt Helsingsborgstegel och sockel i granit. Wermlandsbanken startade sin verksamhet 1832 med huvudkontor i det gamla rådhuset. Efter branden öppnade man omedelbart en ny expedition i Hypotekshuset vid nuvarande Residenstorget, innan man 1866 kunde flytta in i ett nybyggt bankhus vid Älvgatan, ritat av arkitekt J F Åbom. Då det var dags att flytta in i det nya huvudkontoret vid Stora torget såldes byggnaden på Älvgatan till Televerket.

Skyddets omfattning i sammandrag

Skyddsföreskrifterna omfattar exteriören och delar av interiören.

För fullständiga skyddsföreskrifter, kontakta Länsstyrelsen.

Lästips

- Mattsson, A, *Sveriges äldsta affärsbank*, Wermlandsbanken, Karlstad 2002.
- Forsberg, M, "Byggnader kring Stora torget" Värmländsk kultur nr 2 2000.

Ändringsinformation

Datum, kommentar:

- 2007-11-09 Första versionen - huvuddelen av informationen hämtad från tidigare byggnadsminnesbeskrivningar.

Kontaktuppgifter

Välkommen att kontakta Länsstyrelsen för frågor via telefon eller e-post. Telefonnummer och e-postadress finns längst ner på första sidan.